

HISTORY STUDIES

INTERNATIONAL JOURNAL OF HISTORY

ISSN: 1309 4173 / (Online) 1309 - 4688 (Print)

Volume: 15, Issue: 3, August 2023

www.historystudies.net

NORMAN LİDER ROBERT GUISCARD'IN BİZANS (DOĞU ROMA) İLE MÜCADELESİ

Norman Leader Robert Guiscard's Fight With Byzantine (Eastern Rome)

Dr. Öğr. Üyesi Harun Korunur

Munzur Üniversitesi

harunkorunur@munzur.edu.tr

Makale Türü-Article Type : Araştırma Makalesi-Research Article
Geliş Tarihi-Received Date : 10.04.2023
Kabul Tarihi-Accepted Date : 04.05.2023
DOI Number : 10.9737/historystudies.1280458

Atıf – Citation: Harun Korunur, "Norman Lider Robert Guiscard'ın Bizans (Doğu Roma) ile Mücadelesi", *History Studies*, 15/3, Ağustos 2023, s. 601-612.

NORMAN LİDER ROBERT GUISCARD'IN BİZANS (DOĞU ROMA) İLE MÜCADELESİ

Norman Leader Robert Guiscard's Fight With Byzantine (Eastern Rome)

Harun Korunur *

Öz

Kavimler Göçü'nün etkisi hemen hemen tüm Avrupa'yı etkiledi. Bu etki günümüz Avrupa'sının oluşumunda önemli bir unsur oldu. Roma'nın barbar diye nitelendirdiği bu kavimler Avrupa içlerinde kendilerine bir yer edinme çabası içerisindeydiler. Vikingler de bu kavimlerden biriydi ve onlar hem gemicilik hem de savaş mahareti bakımından etkindi. Daha sonra Norman kimliği ile tarih sahnesinde yerini alan bu kavim yayılcı ve istilacı bir siyaset yürütmekteydi. Zamanla İtalya'da hâkimiyeti sağladılar. Bu kavmin içerisinde kendinden söz ettiren liderlerden biri de şüphesiz Robert Guiscard idi. Bu lider İtalya hâkimiyeti sonrası yayılcı politikalara devam ederek Bizans kontrolündeki Balkanlara saldırdı. Bizans'a da hâkim olarak imparator olmak istiyordu ve bu gaye için Bizans ile mücadeleye girişti. Çalışmamızın amacı Norman lider Robert Guiscard ile Bizans mücadelesini değerlendirmektir. Bu doğrultuda IX. yüzyıl Bizans ve Norman siyasî tarihindeki ilişkilerle ilgili bakış açısı kazandırmayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: Norman, Bizans, Robert Guiscard, Aleksios Komnenos

Abstract

The influence of the Migration of Tribes affected almost all of Europe. This influence has been an important factor in the formation of today's Europe. These tribes, which Rome described as barbarian, tried to find a place for themselves in Europe. The Vikings were one of these tribes, and they were active in both navigation and war skills. This tribe, which later took its place on the stage of history with its Norman identity, carried out a publishing and invasive policy. Over time, they gained dominance in Italy. One of the leaders who made for himself in this tribe was undoubtedly Robert Guiscard. This leader continued the expansionist policies after the Italian domination and attacked the Balkans under the control of Byzantium. He wanted to be the emperor by dominating Byzantium, and for this purpose he started a struggle with Byzantium. The aim of our study is to evaluate the Byzantine struggle with the Norman leader Robert Guiscard. In this direction, it aims to give a perspective on the relations in the Byzantine and Norman political history of the 9th century.

Keywords: Norman, Byzantine, Robert Guiscard, Aleksios Komnenos.

* Dr. Öğr. Üyesi, Munzur Üniversitesi Tarih Bölümü, Tunceli/ TÜRKİYE, harunkorunur@munzur.edu.tr
ORCID: 0000-0001-8605-5456.

Giriş

Bilindiği üzere dünya tarihi açısından önemli olaylar arasında gösterilen Kavimler Göçü ile beraber, Avrupa “barbar” diye nitelendirilen kavimlerin istilalarına maruz kaldı. Bu bağlamda Roma İmparatorluğu'nun siyasî, sosyal, ekonomik ve demografik yapısında önemli değişimler yaşandı. Denizcilik ve savaşçılık alanında mahir olan İskandinav kökenli Viking halkı istila ettikleri yerleri kendilerine yurt edinmek için siyasî oluşumlar içerisine girdiler.

IX. ve X. yüzyıl Viking akınları ile Avrupa'da birçok bölgede İskandinav yerleşimleri görülmeye başlandı. Özellikle Şarلمان'dan¹ sonra, bazı Karolenj liderleri Vikingler ile anlaşma yoluna gitmek durumunda kaldı. Yapılan anlaşmalarla bazen Vikingler, haraç alarak evlerine dönüyor bazen de bir miktar toprak karşılığı koruma görevi üstleniyorlardı. Ancak bazı durumlarda Vikingli liderler Hristiyanlığı kabul ile sonuçlanan anlaşmalar yapıyordu ki belki de Vikinglerin, Norman kimlik oluşumunda en önemli etkenlerden biri bu idi. Zira Hristiyanlaşan Vikingler kendi kimliklerini kaybederek zamanla “Norman” olarak isimlendirilen halk şeklini aldı. Sen Nehri civarlarında Vikinglere verilen bu topraklarda Vikingler birkaç yıldan fazla varlık gösteremediler.²

Fransa Kralı III. Charles (893-922), X. yüzyılın ilk yıllarında Vikinglerin kendi topraklarına yaptığı akınlardan bulanarak onlarla anlaşma yoluna gitmeye karar verdi ve Kuzey Fransa'da yer alan bir miktar toprağı Viking Lideri Rollo'ya verdi. Bu bölge “Normandiya-Northmannia” (Kuzeylilerin Yurdu) adını aldı. Bölgeye yerleşen Vikingler Fransızlarla evlilikler yaptılar. Pagan inanışını terk ederek, Hristiyan oldular. Kuzey Fransa'da giderek güçlendi ve Franklar için büyük bir tehdit haline geldiler. Bununla da kalmayıp akrabalık bağlarını kullanarak İngiltere topraklarında bile hak iddia ettiler ve neticede 1066'da İngiltere'yi ele geçirmeyi başardılar. Tüm bunlar yaşanırken mütemadiyen devam eden göç dalgaları ile nüfusları arttı ve yeni yerleşim yerlerine ihtiyaç duydular. Bu bağlamda birçok yönden zengin olarak gördükleri İtalya ve Sicilya topraklarına yöneldiler. Neticede Güney İtalya ve Sicilya Normanlar tarafından ele geçirildi. Rollo liderliğinde oluşturulan siyasî yapı XI. ve XII. yüzyıllarda Avrupa tarihinin oluşumunda önemli rol oynadı.³

1. Normanların Sicilya'yı Ele Geçirışı

Normanlar yaşadıkları coğrafya bakımından, çevresel etkilerin de itmesiyle denizcilikte ilerleme kaydetmeyi başardılar. Özellikle doğal koy ve fiyortlar onları denize açılmaya yöneltti. Bu iş için gerekli teknik donanım haiz olan Normanlar, sadece sığ derelerde, ırmaklarda değil aynı zamanda denizlerde de ilerlemelerini sağlayacak kürekli ve yelkenli tekneler inşa edebiliyorlardı. Bununla birlikte daha büyük ölçekte yaptıkları gemilerle kendilerini, hayvanlarını ve mallarını altı-yedi gün hiçbir sıkıntı yaşamadan deniz yolculuğuna çıkarabiliyorlardı.⁴

Şarلمان'ın hakimiyet yıllarının sonlarına yaklaşıldığında, Normanlar Frank kıyılarında yağma ve istila hareketlerine başladı. Zamanla bu yağma girişimleri ve istilaların etkisi ve kapsamı artınca durum imparatorluk için tehlikeli hale geldi.⁵ Karolenj Hanedanlığı içerisindeki iç savaş ve kargaşa gibi problemler, nüfusları hızla artan ve bundan dolayı yeni topraklara ihtiyaç duyan Normanlar için bulunmaz bir fırsata dönüştü. Bu bağlamda tekne ve gemi manevra becerilerini

¹ Şarلمان hakkında detaylı bilgi için bkz. Özlem Genç, *Birleşik Avrupa'nın Mimarı Şarلمان ve Karolenj Rönesansı*, Lotus Yayınevi, Ankara 2013.

² E. V. Houts, *The Normans in Europe*, Manchester University Press, Manchester, 2000, s. 14; İslam Kavas, *Norman Hânedânının Kuruluşu ve Normanlarda Verâset*, İksad Publishing House, Ankara, 2022, s. 17.

³ Fatih Şen, *Normanların Güney İtalya ve Sicilya'yı Fetihleri 1059-1130*, KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Trabzon 2015, s. 13-14.

⁴ J. M. Roberts, *Avrupa Tarihi*, çev. Fatih Aytuna, İnkilap Yay., İstanbul 2016, s. 175 vd.

⁵ Wallace K. Ferguson, Geoffrey Bruun, *A Survey of European Civilization*, Part I, The Riverside Press, Boston 1962, s. 154.

etkin kullanan Normanlar, kıtanın içerisindeki şehirlere bile rahatça ulaşabiliyordu. Bu nehirler Normanlar'ın istilacı ve yayılmacı siyasetine kolaylık sağlıyordu.⁶ 911 yılında Hıristiyanlığı kabul eden Norman Lider Rollo'nun önderliğinde bir Norman kolonisi kuruldu. Kurulan koloni ile birlikte İskandinav topraklarından Norman göçleri mütemadiyen devam etti. Bu suretle Normandiya olarak isimlendirilecek bölgenin de temelleri atıldı.⁷

Normandiya, Endülüs İspanya'sı, Britanya ve Sicilya istilaları için bir üst konumundaydı. XI. yüzyılda Normanlar İtalya'nın güney bölgelerine geldiklerinde İtalya'da siyasî bir birlikten söz etmek zordu. Ayrıca iktisadi ve kültürel anlamda da bölünmüşlük mevcuttu. İtalya; Apulia, Kalabria ve Sicilya olmak üzere üç bölümden oluşuyordu. İlk iki bölge Bizans hâkimiyetinde bulunurken Sicilya İslâm orduları tarafından fethedilmiş ve Bizans hâkimiyetinden çıkmıştı. İtalya merkezinin batı kıyısında yer alan Campania bölgesinde Lombardlar yaşarken bölgenin yönetimi prenslerin elindeydi.⁸ Campania bölgesi; Bizans hâkimiyetindeki bölgeler ve Müslümanların, hatırı sayılır nüfus oranlarının bulunduğu, Sicilya bölgesine göre daha homojen olsa da birbiriyle sorunlar yaşayan üç prenslikten oluşuyordu. Bunlar: Benevento, Salerno ve Capua idi.⁹

Normanların Güney İtalya'yı tanımlarındaki önemli faktörlerden biri hac yolculuğu idi. Zira Normandiya'dan hac yolcuğuna giden güzergâh İtalya'dan geçmekteydi.¹⁰ Bu durum doğal olarak Normanların İtalya içerisindeki siyasî sorunlardan haberdar olmalarını sağlıyordu. 1204 yılı ve sonrasında Normanlar, Güney İtalya topraklarında hakimiyet elde etme fırsatını buldu. Zira Lombard prensliklerinin kendi iç problemleri ve anlaşmazlıklarından Normanlar istifade ettiler. Bu yolla Napoli'yi zapt edip, Aversa Kontluğu topraklarından pay almayı başardılar.¹¹ Bizans'ın Güney İtalya'daki etkinliğinden rahatsız olan Alman Kralı II. Konrad 1038'de Normanları destekleyerek Rainulf'u Aversa Kontu olarak kabul edip vassalı durumuna getirdi.¹²

Kuzey İtalya'daki Papa ve Alman imparatorları, Normanların Güney İtalya faaliyetlerine destek vermekteydi. 1040'ta Melfi şehri, Tancred de Hauteville'nin oğulları tarafından ele geçirildi. Ortodoks Kilisesi'ne hiç de iyi duygular beslemeyen Papa II. Clemens, Alman Kral III. Heinrich ile birlikte Normanlara olan desteklerini sürdürmekteydi. Bu durum karşısında Normanlara karşı daha ciddiyetle yaklaşması gerektiğini fark eden Bizans, Apulia valisini süratle İstanbul'a çağırıp geniş yetkilerle donatarak tekrar Apulia'ya gönderdi.¹³ Bizans'ın almaya çalıştığı tedbir pek işe yaramadı çünkü vali bir etki gösteremedi. Bu bakımdan askerî açıdan Normanlar daha üstün konumdaydı. Bunun sonucunda Bizans'ın hâkim bulunduğu Kalabria'nın bir kısmından, Apulia sahillerine kadar olan bölüm de Norman egemenliğine geçti.¹⁴ Gelişen süreç içerisinde Papa IX. Leo Normanların Bizans'a karşı faaliyetlerini desteklemekteydi. Ancak özellikle Salerno'nun Normanlar tarafından ele geçirilmesi ve ayrıca İtalya'daki Norman nüfusun hatırı sayılır derecede artması, papayı endişelendirdi. Bu suretle Norman tehdidi, Roma kapılarına

⁶ Age, s. 154.

⁷ Age, s. 156.

⁸ G. A. Loud, *The Age Of Robert Guiscard: Southern Italy and Norman Conquest*, Routledge, New York 2013, s. 12.

⁹ Seyhun Şahin, *Sicilya'da Normanlar ve Müslümanlar*, Arkeoloji ve Sanat Yay., İstanbul 2016, s. 37 vd.; Loud, *Age*, s. 13.; Donalt Matthew, *The Norman Kingdom of Sicily*, Cambridge University Press, Chambridge 1992, s. 10.

¹⁰ Monte Gargano, İtalya'nın Pulugia şehrinde inşa edilmiş Katolik mabedidir ve önde gelen hac merkezleri arasında yer almaktadır. Bkz.: Paul Oldfield, *Sanctity and Pilgrimage in Medieval Southern Italy, 1000-1200*, Canbridge University Press, New York 2014, s. 200 vd.

¹¹ Georgios Theotokis, *The Norman Campaings in the Balkans 1081- 1108 AD*, Boydell Press, Woodsbridge 2014, s. 109.

¹² Gaufridus Malaterra, *The Deeds of Count Roger of Clabria and Sicily and of His Brother Duke Robert Gusicard (De rebus getis Rogerii et Roberti)*, trns. by Kenneth Baxter Wolf, The University of Michigan Press, Michigan 2005, s. 54 vd.

¹³ Steven Runciman, *Haçlı Seferleri Tarihi*, C. I, Çev. Fikret Işıltan, TTK yay., Ankara 2008, s. 44.

¹⁴ Onur Sevim, *Bizans İmparatoru Aleksios Komnenos Döneminde Bizans-Batı İlişkileri (1081-1118)*, (Basılmamış Yüksek Lisan Tezi), İstanbul 2019, s. 73.

kadar dayanmış oluyordu. Papa IX. Leo bu duruma müdahale etmeliydi ve bu doğrultuda bazı tedbirler aldı. Alman Kralı III. Heinrich ile görüşen papa, sefer için kralın da desteğini almayı başardı. Normanları durduracağı fikri ile sonunun hüsrana biteceğinden habersiz, 1053 yılında Alman ve İtalyan kuvvetleriyle sefere çıktı. Apulia'da bulunan Civitate'ye ulaştıklarında Normanlar harekete geçip papalık ordusunu hezimete uğrattı. Normanlara esir düşenler arasında, Papa IX. Leo da vardı.¹⁵ Alman Kralı III. Heinrich aynı yıl vefat etti ve yerine halefi IV. Heinrich geçti. IV. Heinrich Almanya'nın iç meseleleri ile meşguldü. Bu durumda Norman probleminin çözümü için Papa II. Nicolaus Melfi Konsili'nde, Tankred de Hauteville'nin oğlu Robert Guiscard'ı Sicilya Dükü olarak tanıdı.¹⁶

Sicilya bölgesi bu esnada Müslümanların hâkimiyeti altında bulunuyordu. Kardeşi Robert, Kalabriya bölgesinde ilerleyişine devam ederken, İtalya'nın güney bölgeleri Roger Guiscard tarafından hâkimiyet altına alınıyordu. Roger 1060 yılında Reggio şehrini ele geçirdi Sicilya bütünüyle Norman saldırılarına açık hale geldi. Özellikle ada içerisindeki Sünni-Şii ayrılıklar bölgede huzursuzlukların çıkmasına, güvenlik zaafiyetlerine sebep oluyordu. Bu durum ise Roger'in elini güçlendirmekteydi. Zira karışıklıktan istifa ederek planlarını kolayca hayata geçirebilirdi. Dolayısıyla 1061 yılına gelindiğinde Messina, Normanlar tarafından kuşatıldı. Müslüman emirlerin aralarındaki ihtilafli durumlar, Normanların ilerleyişini kolaylaştırmaktaydı. Bununla birlikte bazı Müslüman emirler Normanlarla iş birliği yapmaktaydı. Bu emirlerden İbnü't-Timnah kuvvetleriyle birlikte Roger ve Robert'e destek vererek Castrogiovanni Kalesi'nin kuşatılmasında yer aldı. Kaledeki Müslümanların güçlü mukavemeti nedeniyle bir sonuç elde edemeyen Roger ve Robert kışı geçirmek için geri çekilmek zorunda kaldı. 1071'de Robert Guiscard ve Roger bu defa Palermo'yu altı aylık bir kuşatmadan sonra 1072'de ele geçirmeyi başardı.¹⁷

Palermo'nun düşüşü Müslümanların mukavemet gücünün de yitirilmesine neden oldu. Zira sonrasında Taormina 1079'da Normanlar tarafından ele geçirildi. 1081 ve 1086 yıllarında sırasıyla Katanya ve Sirakuza birer birer düştü. 1091 yılına gelindiğinde ise Müslümanların Sicilya'daki son toprak parçaları Castrogiovanni ve Girgenti'de Norman hâkimiyetine geçti. Böylelikle iki yüzyıl Müslüman hâkimiyetindeki Sicilya, Normanların istilaları sebebiyle 30 yıl gibi bir sürede kaybedildi. Sonuçta da Sicilya, bütünüyle Norman kontrolüne geçti.¹⁸

2. Robert Guiscard'ın Bizans (Doğu Roma) ile Mücadelesi

Melfi Konsili'nde Robert Guiscard, Apulia ve Sicilya Dükü unvanı ile tanınmış ve Roma tarafından meşru bir zeminde faaliyetler göstermişti. Bölgedeki Normanların hâkimiyetleri Roma tarafından tanınsa da Bizans'ın bölgedeki etkinliği su götürmez bir gerçektir. Bizans'ın İtalya'ya ilgisi bitmemiştir zira 1051 yılında soylu Argyrus, *magistros* sıfatıyla *dux* olarak bölgeye atanmıştı.¹⁹

Yapılan bu atama dolaylı da olsa Roma ve Norman ittifakını beraberinde getirdi. Nitekim İtalya'da Ortodoks Kilise ile Roma arasında anlaşmazlıklar mevcuttu ve Katolik bir Hıristiyan olan Argyros'un, İstanbul Latin kiliselerinin hâmisisi rolü ile hareket etmesi, Patrik Cerularius'i öfkeliyordu.²⁰

¹⁵ Loud, *age*, s. 120; Malaterra, *age*, s. 61 vd.

¹⁶ Sevtap Gölgesiz Karaca, "XI. Yüzyılda Bizans-Norman İlişkilerine Bakış", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C 27: S. 1, 2012, ss. 101-118, s. 106; P.M. Hold, *Haçlılar Çağı 11. Yüzyıldan 1517'ye Yakınoğu*, Çev. Özden Arıkan, İstanbul 1999, s. 17; David C. Douglas, *The Norman Achievement 1050-1100*, Fonrana 1969, s. 56 vd.; Theotokis, *age*, s. 113; Matthew, *age*, s. 15; Malaterra, *age*, s. 77; Runciman, *age*, C. I, s. 45; Loud, *age*, s. 129.

¹⁷ Theotokis, *age*, s. 114 vd.; Malaterra, *age*, s. 85 vd.; Şahin, *age*, s. 80 vd.

¹⁸ Sevim, *age*, s. 66.

¹⁹ Paul Stephenson, *Byzantium's Balkan Frontier*, Cambridge Üniversitesi Press, Cambridge 2004, s. 156.

²⁰ Stephenson, *age*, s. 156.

Yaşanan bu gelişmeler, kiliselerin birbirleriyle olan anlaşmazlıklarını daha da derinleştirdi. Bu da beraberinde 1054 yılında gerçekleşen *Schizma*'yı yani kiliseler arası ayrılığı getirdi. Bu ayrışma, Roma'yı Bizans'a karşı ittifak kuracağı yeni unsurları aramaya sevk etti. Bakıldığı zaman Bizans'ın Güney İtalya'daki siyasî faaliyetlerine karşı olan Normanlar, ittifak için en uygun adaydı. Bu doğrultuda Roma, Normanlara destek verdi. Şüphesiz bu durum Bizans için olumsuz sonuçlar doğurdu. Zira Roma'dan da desteği alan Robert Guiscard, Reggio'yu 1060 yılında ele geçirdi. Hareketine devam eden Guiscard akabinde Brindisi ve sonrasında da Taranto'daki Bizans hâkimiyetine son verdi. 1071 yılında ise Bari zapt edildi. Tabii 1071 yılı Bizans için kritik bir yıldır çünkü Malazgirt hezimetini Bizans'a büyük darbe indirdi.²¹ İtalya'daki hâkimiyetini kaybetmesindeki önemli etkenlerden biri de bu savaştı. Böylelikle İtalya'daki Bizans hâkimiyeti tamamen son buldu.²²

Bizans bu kayıplarla sarsılırken, Normanların İtalya'daki gücünü kabul etti ve farklı bir siyaset izleyerek, mücadele yerine müttefik olmak için arayışlara girişti. 1072 yılında Bizans imparatoru VII. Mikhail, Norman lidere bir mektup gönderdi. Mektupta Normanların İtalya'daki hakimiyeti tanınıyordu. Ayrıca imparator evlilik yoluyla kurulacak bir akrabalığın da iki tarafın faydasına olduğunu belirtiyordu. İmparator, Robert Guiscard'ın kızı Olypia'yı, kardeşi Konstantinos ile evlendirmek istiyordu. Bu suretle, hem kendisine Gusicard tarafından gelebilecek saldırıları engelleyecekti hem de Bizans için belki de en büyük tehdit olan, Anadolu'daki Türkler'e karşı Normanlardan askeri destek alabilecekti.²³

Robert Guiscard kendisine yapılan bu teklifi reddetti, zira Bizans'ın vasalı durumuna gelmek istemiyordu. Bizans ise yeni arayışlara girerek bu defa Gusicard'ın rakibi durumunda olan Papa VII. Gregorius ile temasa geçerek rahip Thomas ve Nicholas'ı papaya gönderdi. 1073 yılında rahipler, imparatorun sözlerini papaya iletiler. Buna göre; İstanbul, kiliseler arasındaki ayrılığa son vermek istiyordu ve Anadolu'da durdurulamayan ortak düşman Türklere karşı birlikte mücadele talebini aktarıyordu.²⁴ Papa her ne kadar bu teklife olumlu yaklaşırsa da Alman imparator IV. Heinrich ile arasının bozuk olması bu teklifin uygulanmasına mâni oldu.²⁵ Robert Guiscard İtalya'daki yayılmacı siyasetine devam etmekteydi. Dolayısıyla bu durum papa nezdinde olumsuz karşılandı ve Robert Guiscard, papalık tarafından aforoz edildi. Yaşanan bu gelişme ziyadesiyle Robert Guiscard'ın Bizans ile ilgili politikalarını değiştirmesi ile sonuçlandı. Zira Papalık tarafından aforoz edilmişti ve kendisine, papalığa karşı, bir müttefik bulmak durumundaydı. Bizans tam da bu esnada 1074 yılında Robert Guiscard'a bir teklif sundu. Buna göre imparator VII. Mikhail, oğlu Konstantinos ile Guiscard'ın kızı Olympia'yı evlendirmek istediğini bildirdi. Ayrıca Bizans ve Normanlar karşılıklı olarak birbirlerinin sınırlarına saygı duyacaktı. Robert Guiscard bu teklifi kabul etti. VII. Mikhail 1074 yılında Robert Guiscard ve çocukları için bazı unvanlar verdi. Bundan başka yine Guiscard'ın tasarrufunda kullanması için kırk üç tane imparatorluk unvanı tahsis edildi.²⁶

²¹ Sevtap Gölgesiz Karaca, "I. Haçlı Seferi (1096) Öncesinde Bizans İmparatorluğu'nun Siyasi Durumuna Bakış" *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, C. 2, S 4, Temmuz 2012, ss. 141-153, s. 142;

²² Karaca, "XI. Yüzyılda Bizans-Norman İlişkilerine Bakış", s. 106-107; A. A. Vasiliev, *History of the Byzantine Empire 324-1453*, C I, Wisconsin 1952, s. 360; Warren Treadgold, *A History of Byzantine State and Society*, Stanford-California 1997, s. 603; M. V. Levchenko, *Bizans*, Çev. Erdoğan Berktaş, İstanbul 1979, s. 273; Douglas, *age*, s. 61; Ralph Bailly Yewdale, *Bohemund I, Prince of Antioch*, Princeton 1924, s. 9.

²³ Theotokis, *age*, s. 140 vd.; Karaca, "I. Haçlı Seferi (1096) Öncesinde Bizans İmparatorluğu'nun Siyasi Durumuna Bakış", s. 143; Stephenson, *age*, s. 157 vd.; Peter Charanis, "Byzantium, The West and the Origin of the First Crusade", *Byzantion*, (19/1949), s. 18.

²⁴ William B. McQueen, "Relations Between the Normans and Byzantium 1071-1112", *Byzantion*, Vol. 56, 186, s. 427-476.; Ephraim Emerton, *The Correspondence of Pope Gregory VII*, W. W. Norton & Company, New York 1932, s. 22 vd.

²⁵ McQueen, *agm*, s. 432.; Karaca, *agm*, s. 144.

²⁶ Jonathan Harris, *Byzantium and the Crusades*, Bloomsbury Academic, New York 2014, s. 42; McQueen, *agm*, s. 427 vd.; Karaca, "XI. Yüzyılda Bizans-Norman İlişkilerine Bakış", s. 110.

Bizans imparatoru bu anlaşmayla birlikte batı sınırını güvence altına aldı. Ayrıca Normanları, Anadolu'da Türklere karşı paralı asker olarak kullanma fırsatını yakaladığını da düşünüyordu. 1076 yılında anlaşma gereği Robert Guiscard'ın kızı İstanbul'a geldi ve ismini Helena olarak değiştirdi. Bu suretle Normanlar, papalığa karşı Bizans'ın müttefikliğini kazanmış oldu. Her ne kadar Robert Guiscard, yapılan anlaşma ile Bizans desteğini aldığını düşünse de Bizans'ın çıkarları ve politikaları Guiscard'ın tahmininden farklıydı. Zira Bizans bu anlaşma ile Batı sınırını koruma altına alıyor aynı zamanda Norman liderlerin kendi aralarındaki çekişmeler ve özellikle Guiscard'a karşı ayaklanma potansiyeli olan liderleri destekleyerek, Güney İtalya'daki isyan hareketlerini teşvik edici bir politika sergiliyordu. Ancak Bizans için işler tahmin ettiği gibi ilerlemedi. Önce Bulgarlar isyan etti daha sonra Bizans, Zeta Krallığı'nın hâkimiyetini kaybetti. Bununla birlikte bir taraftan Peçenekler diğer taraftan Macarlar imparatorluğun içine düştüğü bu zor durumdan istifade ederek Bizans'ın hâkim olduğu topraklara saldırılar düzenlemeye başladılar. Tabii bu yaşanan gelişmeler, Bizans'ı oldukça zora sokmaktaydı. Bakıldığında doğuda Türkler batıda ise bahse konulan unsurlar imparatorluğu zaafa uğratmaktaydı. Yaşananlara bir de imparatorluk ordusu içerisinde bazı huzursuzlar da eklendi. Ordu içerisinde asalet sınıfına mensup iki komutan isyan etti. Bu komutanlardan biri 1072 yılında Bulgar isyanında yararlılık gösteren Draç Dux'u Nikephoros Bryennios idi. 1077 yılında imparatoru tahttan indirmek amacıyla kuvvetleri ile birlikte İstanbul üzerine yürüdü. Diğer komutan ise Anatolikon Thema'sının Strategos'u Nikephoros Botaniates idi. Botaniates Anadolu Selçuklu Sultanı I. Süleymanşah'ın da desteğini alarak isyan etti ve o da tıpkı Nikephoros gibi İstanbul üzerine harekete geçti. Tüm bunlar yetmezmiş gibi İstanbul'da kilisenin de desteğiyle isyan çıktı. VII. Mikhail için işler oldukça zora girdi ve o da çaresiz tahtı bırakmak zorunda kaldı.²⁷

1078 yılında I. Süleymanşah'ın da desteğiyle Bizans tahtına oturan isim Nikephoros Botaniates oldu. Ancak Bizans'ın içinde bulunduğu karışıklıklar dolayısıyla tahta çıkmak kadar o tahta kalmak da büyük meziyet istemekteydi. Nikephoros yaşlanmıştı ve her ne kadar devleti toparlamaya çalışsa da bunu başaramadı. İmparatorluk daha da kötüye gitmekteydi. Bu durumlar Bizans içerisindeki komutanların taht için iştahını kabartmaktaydı. Ancak içlerinden Aleksios Komnenos tahtın en büyük adayıydı. Zira kendisini destekleyenler arasında, garnizonun çoğunluğunu teşkil eden, Alman askerler bulunuyordu. Bu sayede 4 Nisan 1081'de Bizans tahtına oturdu.²⁸ Bizans İmparatorluğu'nda yaşanan bu taht değişikliği şüphesiz Robert Guiscard açısından hayal kırıcı nitelikteydi. Zira VII. Mikhail'in oğlunu kızı ile evlendirmiş ve bu sayede ileride belki de imparatorluk hayalleri kurmuştu. Ancak Aleksios Komnenos'un tahta geçmesi tüm bu olasılıkları sonlandırmıştı. Bizans ile durumlar bu şekildeyken Papalık ile Alman İmparatoru IV. Heinrich arasında yaşananlar, Norman lider için İtalya'daki dengeler bağlamında, yeni bir sayfa açtı. Papa VII. Gregorius, 7 Mart 1080 tarihinde Alman imparatoru ikinci kez aforoz etti. Böylece Papa Alman tehdidi ile karşı karşıya kaldı ve bu tehdide karşı Normanlara ihtiyaç duymaktaydı. Bu doğrultuda Papa, 1080'de Guiscard'tan geri aldığı toprakları ve unvanları Norman lidere geri verdi. Robert Guiscard da Roma'ya vergi vermeyi kabul etti.²⁹

Yaşanan bu gelişmeler sonrası Robert Guiscard artık İtalya'daki meşruiyetini yeniden sağlamış oluyordu. Mevcut durum göz önünde bulundurulduğunda Norman liderin Bizans üzerine harekete geçmesi için uygun ortam ve sebebi bulunmaktaydı. Hakeza tahtan inmek zorunda kalan İmparator VII. Mikhail'in ve kızının haklarını savunmalıydı. Ayrıca Botaniates'ten de alınacak bir intikam söz konusuydu. Tabii ki bu görünen ve öne sürülen sebeplerdi zira Robert Guiscard'ın amacı ve gerçek niyeti bambaşkaydı. Çünkü kendisi Bizans tahtına oturmak istiyordu. Ayrıca İtalya'yı tehdit eden isyanlar Balkanlardan gelmekteydi. Dolayısıyla Batı

²⁷ Norwich, *Bizans Gerileme ve Çöküş Dönemi (1082-1453)*, Çev. Selin Hırçın Riegel, Kalbacı Yay., İstanbul 2013, s. 34.; Sevim, *age*, s. 69 vd.

²⁸ Georg Ostrogorsky, *Bizans Devleti Tarihi*, Çev. Fikret İşıltan, TTK Yay., Ankara 2011, s. 324.; Sevim, *age*, s. 70.

²⁹ McQueen, *agm*, s. 427 vd.

sınırından gelen bu tehlikeyi bertaraf etmeliydi. Robert Guiscard savaşı bir kişiliğe sahipti bununla birlikte onu iktidarda tutan şey; elde ettiği toprakları hâkimiyetindeki askerlere yurt olarak vermesiydi. Tüm bunlara ek olarak oğlu Bohemund'a Balkanlarda kazandığı toprakların hâkimiyetini vermek istiyordu. İşte tüm bu sebepler Norman liderin Balkan harekâtı için asıl nedenlerdi.³⁰

Bizans tarafına baktığımızda Aleksios Komnenos tahtı devraldığında durum hiç de parlak değildi. Ordu zayıflamış, hazine boşalmıştı. Donanama ise güçsüz bir durumdaydı. Tüm bunlara ek olarak bir tarafta Norman tehlikesi diğer tarafta Anadolu'daki Türkler, Bizans için tehdit idi. İmparatorun bir karar vermesi gerekiyordu, çünkü iki cephede de mücadele verecek ne ordusu ne de ekonomik gücü vardı. Durumu çözmek için öncelikle Anadolu Selçuklu Sultanı I. Süleymanşah ile bir anlaşma yaptı ve bir süreliğine de olsa doğu sınırını güvence altına aldı. Böylece Norman lider ile daha rahat mücadele etme imkânı yakalamış oldu.³¹

Tekrar Norman lider Robert Guiscard'a dönecek olursak, 1080 yılında yukarıda bahsettiğimiz planlarını uygulama fırsatını yakaladığını görüyoruz. Guiscard, Apulia'dayken kendisini devrik imparator Mikhail olarak tanıtan biri, Norman liderin yanına geldi ve ondan hakkı olan Bizans tahtına yeniden oturmak için yardım istedi. Guiscard bu kişiyi büyük bir memnuniyetle karşıladı. Bu kişinin gerçekten Mikhail olup olmadığı Guiscard'ın pek de umurunda değildi. O, sadece planlarının yolunda gitmesini umuyordu. Götürdüğü her yerde de bu kişiyi devrik imparator Mikhail olarak tanıttı. Guiscard bu suretle planlarını uygulama fırsat yakalıyor ve Bizans tebaasından da destek alacağını umuyordu.³²

Bizans imparatoru içerisine düştüğü vaziyetin farkındaydı, her ne kadar Anadolu Selçuklu Sultanı Süleymanşah gibi bir müttefik kazanmış olsa da deniz gücü bakımından güçlü bir müttefik daha bulmalıydı. Bu nedenle Venediklilere çeşitli imtiyazlar vermek suretiyle onlarla anlaşta. Norman ordusu harekete geçerek Draç'a doğru yola koyuldu. Norman lider daha öncesinde oğlu Bohemund'u kuvvetleriyle birlikte bu bölgeye sevk etmişti. Nitekim bu ordu Valona, Burint, Korfu ve Vonitsa gibi şehirleri ele geçirmeyi başarmıştı. Ele geçirilen bu bölgeler ordudaki moralleri yüksetti ve onları cesaretlendirdi. Bohemund'un idaresindeki bu kuvvetler Draç'a doğru hareket etti. Robert Guiscard İlyrikon Ovası'nı işgal etti. Ayrıca 17 Haziran 1081'de etraftan gelen ordularla birlikte oldukça güçlendi. Böylece Draç'ı hem karadan hem de denizden kuşattı.³³ Bizans'ın Draç Valisi Georgios Palailogos tedirgindi zira şehir halkının Bizans İmparatoru Aleksios Komnenos'a duydukları sadakatten pek emin değildi. Buna karşın Robert Guiscard, Draç halkının devrik imparator Mikhail'e sadakatle bağlı olduğu düşüncesindeydi. Robert Guiscard'ın planını uygulama vakti gelmişti. Devrik imparator Mikhail olduğunu iddia ettiği kişiyi surlara getirdi. Bu kişinin devrik Bizans İmparatoru Mikhail olduğunu ilan ederek şehrin direnç göstermesini engellemeye çalıştı. Yaptığı plan işe yarımış görünüyordu.³⁴ Durumdan haberdar olan Aleksios Komnenos derhal Süleymanşah ile çeşitli imtiyazlar vererek anlaşma yaptığı Venediklerden yardım talebinde bulundu ve İstanbul'dan hareket etti.³⁵

Ekim 1081'de Aleksios Komnenos ve Draç savunması için getirdiği kuvvetler bölgeye vardı. Norman ordusu ve Bizans kuvvetleri surların dışında savaşımaya başladı. Yapılan şiddetli mücadelede, Varg Muhafızlarının mukavemetinin kırılması ve Norman askerlerinin Bizans ordusunu dağıtması neticesinde bozguna uğrayan Aleksios Komnenos, Ohrid'e çekilmek zorunda

³⁰ Theotokis, *age*, s. 141 vd.; McQueen, *agm*, s. 427 vd.; Sevim, *age*, s. 71.

³¹ Karaca, *agm*, s. 110-111.

³² Gaufridus Malaterra ve Anna Komnena eserlerinde Norman Lider'in bu kişinin gerçek kimliğiyle ilgilenmediğini, Guiscard'ın planlarını uygulamak için bunu bir araç olarak kullandığından bahsetmiştir. Bkz. Anna Komnena, *Alexiad*, Çev. Bilge Umar, İnkılâp Yayımevi, İstanbul 1996, s. 59; Malaterra, *age*, s. 144.

³³ Karaca, *agm*, s. 111.

³⁴ Stephenson, *age*, s. 166.

³⁵ Karaca, *agm*, s. 111.

kaldı. Bu mağlubiyet sonucu şubat ayında Draç, Normanların eline geçti. Akabinde hedefleri doğrultusunda Norman ordusu Doğu'ya doğru hareketine devam etti.³⁶

Bizans imparatoru için hüsrarla sonuçlanan bu mücadelenin ardından, Aleksios Komnenos Robert Guiscard ile olan mücadelesinden vazgeçmedi ve nasıl bir yol izleyeceği hususunda bazı kararlar aldı. Bu doğrultuda aldığı kararları derhal uygulamaya koymak için harekete geçti. Öncelikle Aleksios, Norman ordusu içerisindeki askerleri, ücretli asker olarak, ordusuna kazandırmaya çalıştı. Bunu yaparken aynı zamanda İtalya'daki Norman beylerini, Robert ve Bohemund aleyhinde kışkırtıyor ve onları isyana teşvik ediyordu. Bununla birlikte Aleksios, Alman İmparatoru IV. Heinrich ile İtalya'daki Robert'in hâkimiyetinde bulunan topraklara bir sefer düzenlemesi için müzakerelere başladı. IV. Heinrich'e 1144 parça altın ve belli bir miktar mor ipek kumaş gönderildi. 244.000 altın da Robert'in yeğeni Abelard'a Lombardiya'yı istila etmesi şartı ile verildi.³⁷ IV. Heinrich harekete geçerek anlaştıkları planını hayata geçirdi. Bunun üzerine Papa derhal Guiscard'ı İtalya'ya yardıma gelmesi hususunda uyardı. Bunun üzerine Guiscard İtalya'ya dönmek üzere hazırlıklarını tamamladı. Öncelikle ordunun idaresini ve hakimiyet sağladığı toprakları, oğlu Bohemund'a teslim etti, kendisi de 1082'de İtalya'ya döndü.³⁸

IV. Heinrich'in yardımı sayesinde kısa süre de olsa rahat bir nefes alan Bizans imparatoru Balkanlarda kalarak, Guiscard'ın oğlu Bohemund ile yapacağı mücadele için hazırlıklara başladı. Ancak Aleksios, içinde bulunduğu durumun farkındaydı. Zira ordusu yeterli teçhizata sahip değildi. Ayrıca mali olarak da zor durumdaydı. Bu eksikliklerin giderilmesi gerekiyordu ve imparator bu eksikliği kilise ve manastırların mallarına el koyma suretiyle çözmek istedi. Kilise her ne kadar bu durumu hoş karşılamasa da mecburen imparatorun buyruğunu yerine getirdiler. İmparator bu sayede arzu ettiği şekilde ordusunu kuvvetlendirdi. Diğer taraftan Bohemund da kendisini ispatlamak, konumunu güçlendirmek için büyük bir istekle Aleksios'a karşı mücadele içerisine girdi. Bohemund ve Norman askerleri imparatoru hem Arta hem de Yanina'da bozguna uğrattı. Bu yenilgiler Aleksios'u hayal kırıklığına uğrattı ve Normanlara karşı daha kuvvetli bir orduya sahip olması gerektiğini anlayarak, Venedik'ten kendisine gemi desteğinde bulunmasını, Süleymanşah'tan da asker desteği vermesini istedi. Süleymanşah imparatora nitelikli askerler ve tecrübeli komutanlardan mütevellit 7.000 kişilik bir askerî destek sağladı.³⁹

Bohemund Larissa'yı kuşatmıştı. Aleksios ise artık Normanlar karşısında nasıl bir savaş stratejisi benimsemesi gerektiğini anlamış olacak ki bu kez farklı bir plan yapmayı düşündü. Yaptığı meydan savaşlarında başarılı olamamıştı. Bu nedenle de 1083 yılında Bohemund'a karşı sahte bir geri çekiliş düzenledi. Bizans birliklerinin kaçtığını gören Norman askerleri bunun bir kurgu olduğunu anlamayarak, Bizans birliklerini takibe koyuldu. Norman birliklerinin yerlerini terk ettiğini gören Aleksios planı dahilinde baskın yaparak Norman kampını ele geçirdi. Bizans imparatoru aynı zamanda Norman askerlerini kendi tarafına çekmek için faaliyetlerine devam ediyordu. Norman askerlerinin maaş ödemelerinin aksamaları, onların savaşma hususundaki isteklerini azaltıyordu. Aleksios bu durumun farkındaydı. Bir taraftan Norman askerini ihya edecek vaatlerde bulunurken, diğer yandan onlara çeşitli hediyeler gönderiyordu. Bohemund ise bu şartlarda Larissa'nın ele geçiremeyeceğini anlayıp burada boşuna vakit harcamak istemedi ve Larissa kuşatmasını kaldırdı. Bizans İmparatoru Aleksios'un planı işe yaramıştı. Bohemund Kastoria'ya çekildi ancak Bohemund için işler daha da kötüye gidecekti. Zira Bizans

³⁶ Karaca, *agm*, s. 111.; Sevim, *age*, s. 72.; Michael Angold, *The Byzantine Empire*, Longman, New York 1997, s. 129 vd.

³⁷ Sevim, *age*, s. 73.; Karaca, *agm*, s. 111.; Harris, *age*, s. 42.; McQueen, *agm*, s. 427 vd.

³⁸ Karaca, *agm*, s. 111; Karaca, "I. Haçlı Seferi (1096) Öncesinde Bizans İmparatorluğu'nun Siyasi Durumuna Bakış", s. 146; Sevim, *age*, s. 73.

³⁹ Theotokis, *age*, s. 148; Karaca, *agm*, s. 146; Yusuf Ayönü, *Türkiye Selçuklu Bizans Münasebetleri (1075-1116)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir 2001, s. 91 vd.

imparatorunun Venediklilerle yapmış olduğu ittifak meyvelerini verecekti. Korfu ve Dubrovnik Venedikler tarafından ele geçirildi. Bununla birlikte Venedikliler Normanların deniz ikmal yollarını da kesti. Tüm bu yaşananlar Normanların Balkan hakimiyetini oldukça zayıflattı. Bohemund için işler yolunda gitmedi, ekonomik sıkıntılar ve ikmal yollarının kesilmesi Bohemund'u zor durumda bıraktı. O da çaresiz 1083 yılında İtalya'ya dönmek zorunda kaldı. Daha önce İtalya'ya dönen Robert Guiscard ise topraklarındaki Bizans imparatoru tarafından desteklenen isyanlarla uzunca bir süre mücadele etti. İsyancıları bastıran Guiscard, Almanlar tarafından ele geçirilen Roma'da da hâkimiyet sağladı. İçte tekrar düzeni sağlayan Guiscard, Balkanlardaki emellerinden vazgeçmiş değildi. Bu doğrultuda da 1084 yılında yeniden harekete geçti. Bu defa 150 gemiden oluşan bir filo ile birlikte Korfu Boğazı'na doğru ilerlemekteydi. Ancak burada onları bekleyen Venedikliler, Normanları bozguna uğrattı. Guiscard filosundan arta kalan kuvvetlerle bir baskın tertip etti ve Korfu'da yeniden hâkimiyeti sağladı. Normanlar için gelişmeler güzel yönde ilerlerken, Bizans imparatoru yeniden Norman tehdidi ile karşı karşıya kaldı. Ancak bu defa da salgın hastalık patlak verdi ve Norman ordusunun büyük bir çoğunluğu tifo salgını nedeniyle hayatını kaybetti. Salgına yakalananlar arasında Bohemund da bulunuyordu ve o da bu nedenle İtalya'ya dönmek durumunda kaldı. Robert Guiscard yine 1985 yılı yaz aylarında harekete geçmek için hazırlıklarını tamamladı ancak bu hastalıktan nasibini alarak tifoya yakalandı ve 17 Temmuz 1085'te yaşamını yitirdi. Robert Guiscard'ın ölümü Bizans imparatorunu Norman tehlikesinin sona ermesi bakımından rahatlattı.⁴⁰

Sonuç

Robert Guiscard yönetimi eline geçirir geçirmez etkin bir lider olmuş, öncelikle Bizans'ın İtalya'daki hâkimiyetine son vermiştir. İtalya'da hâkimiyeti sağlayan Robert Guiscard akıllı politikalar ile şartlara göre bazen Papalık bazen de Bizans ile ittifaklar yapmak durumunda kalmıştır. Özellikle İtalya'daki yayılmacı politikası sebebiyle Papa tarafından aforoz edildikten sonra, İmparator VII. Mikhael oğlu Konstantinos ile kızı Olympia'ın evlenmesine müsaade etmiş ve kurduğu bu akrabalık onda Bizans tahtına çıkma hayalleri oluşturmuştur.

Bizans içerisindeki gelişmeler ve taht değişiklikleri nedeniyle de Robert Guiscard'ın taht hayalleri zora girmiştir. İşte bu hedef bağlamında Bizans ile yeniden mücadeleye girmiş ve oğlu Bohemund ile Balkanlarda başarılı seferler gerçekleştirerek Bizans'ın Balkan hâkimiyetini zayıflatmayı başarmıştır. Tabii Robert Guiscard'ın ilk etapta bu başarılarının sebebi Norman askerlerinin savaş mahareti ile birlikte Bizans'ın içinde bulunduğu kötü durumdur. Zira Aleksios Komnenos tahta çıktığında Bizans ekonomik anlamda buhranlar yaşarken, öncesindeki taht kavgaları da sıkıntılar oluşturmuştur. Bununla birlikte 1071 Malazgirt hezimetiyile, Anadolu'da Sultan I. Süleymanşah önderliğindeki Türk ilerleyişi ile, batıdan gelen Peçenek saldırıları ve Bulgar isyanları Bizans için birçok tarafta mücadele etmek durumunda kaldığı gelişmelerdi. Ancak tüm bunlara rağmen Aleksios Komnenos, batısındaki tehdit olan Normanları durdurabilmek için pek çok siyasî hamle yapmış ve bunda da tavizler verse de başarılı olmuştur. Onun diplomatik adımları işe yaramıştır. Süleymanşah, Venedik ve Almanlardan aldığı yardımlar sayesinde Norman tehlikesini durdurmayı başarmıştır. Tüm bunların yanında Robert Guiscard Bizans emellerinden vazgeçmemiş yine Bizans'a karşı başarılı bir harekât yürütürken bu defa da tifo salgını sebebiyle ölmüş ve böylece Bizans açısından Norman tehdidini sonlandırmıştır.

⁴⁰ Karaca, *agm*, s. 146; Karaca, "XI. Yüzyılda Bizans-Norman", s. 112; Sevim, *age*, s. 74.

Kaynakça

- ANGOLD, Michael, *The Byzantine Empire*, Longman, New York 1997.
- AYÖNÜ, Yusuf, *Türkiye Selçuklu Bizans Münasebetleri (1075-1116)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir 2001.
- CHARANIS, Peter, "Byzantium, The West and the Origin of the First Crusade", *Byzantion*, (19/1949).
- DOUGLAS, David C., *The Norman Achievement 1050-1100*, Fonrana 1969.
- EMERTON, Ephraim, *The Correspondence of Pope Gregory VII*, W. W. Norton & Comany, New York 1932.
- GENÇ, Özlem, *Birleşik Avrupa'nın Mimari Şarhman ve Korolenj Rönesansı*, Lotus Yayınevi, Ankara 2013.
- HARRIS, Jonathan, *Byzantium and the Crusades*, Bloomsbury Academic, New York 2014.
- HOLD, P.M., *Haçlılar Çağı 11. Yüzyıldan 1517'ye Yakınoğu*, Çev. Özden Arıkan, İstanbul 1999.
- HOUTS, E. V., *The Normans in Europe*, Manchester University Press, Manchester, 2000.
- K. Ferguson, Wallace, Bruun, Geoffrey, *A Survey of European Civilization*, Part I, The Riverside Press, Boston 1962.
- KAVAS, İslam, *Norman Hânedânının Kuruluşu ve Normanlarda Verâset*, İksad Publishing House, Ankara, 2022.
- KARACA, Sevtap Gölgesiz, "XI. Yüzyılda Bizans-Norman İlişkilerine Bakış", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C 27: S. 1, 2012, ss. 101-118.
- KARACA, Sevtap Gölgesiz, "I. Haçlı Seferi (1096) Öncesinde Bizans İmparatorluğu'nun Siyasi Durumuna Bakış" *Trakya Üniveritesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, C. 2, S 4, Temmuz 2012, ss. 141-153.
- KOMNENA, Anna, *Alexiad*, Çev. Bilge Umar, İnkılâp Yayınevi, İstanbul 1996.
- LEVTCHENKO, M. V., *Bizans*, Çev. Erdoğan Berktaş, İstanbul 1979.
- LOUD, G. A., *The Age Of Robert Guiscard: Southern Italy and Norman Conquest*, Routledge, New York 2013.
- MALATERRA, Gaufridus, *The Deeds of Count Roger of Clabria and Sicily and of His Brother Duke Robert Gusicard (De rebus getis Rogerii et Roberti)*, trns. by Kenneth Baxter Wolf, The University of Michigan Press, Michigan 2005.
- MATTHEW, Donalt, *The Norman Kingdom of Sicily*, Cambridge University Press, Chambridge 1992.
- McQUEEN, William B., "Relations Between the Normans and Byzantium 1071-1112", *Byzantion*, Vol. 56, 186, s. 427-476.
- NORWICH, *Bizans Gerileme ve Çöküş Dönemi (1082-1453)*, Çev. Selin Hırçın Riegel, Kalbacı Yay., İstanbul 2013.
- OLDFIELD, Paul, *Sanctity and Pilgrimage in Medieval Southern Italy, 1000-1200*, Canbridge University Press, New York 2014.
- OSTROGORSKY, Georg, *Bizans Devleti Tarihi*, Çev. Fikret Işıltan, TTK Yay., Ankara 2011.

- ROBERTS, J. M., *Avrupa Tarihi*, çev. Fatih Aytuna, İnkılap Yay., İstanbul 2016.
- RUNCIMAN, Steven, *Haçlı Seferleri Tarihi*, C. I, Çev. Fikret Işıltan, TTK yay., Ankara 2008.
- SEVİM, Onur, *Bizans İmparatoru Aleksios Komnenos Döneminde Bizans-Batı İlişkileri (1081-1118)*, (Basılmamış Yüksek Lisan Tezi), İstanbul 2019.
- STEPHENSON, Paul, *Byzantium's Balkan Frontier*, Cambridge Üniversitesi Press, Cambridge 2004.
- ŞAHİN, Seyhun, *Sicilya'da Normanlar ve Müslümanlar*, Arkeoloji ve Sanat Yay., İstanbul 2016.
- ŞEN, Fatih, *Normanların Güney İtalya ve Sicilya'yı Fetihleri 1059-1130*, KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Trabzon 2015.
- THEOTOKIS, Georgios, *The Norman Campaigns in the Balkans 1081- 1108 AD*, Boydell Press, Woodbridge 2014.
- TREADGOLD, Warren, *A History of Byzantine State and Society*, Standford-California 1997.
- VASILIEV, A. A., *History of the Byzantine Empire 324-1453*, C I, Wisconsin 1952.
- YEWDALE, Ralph Bailly, *Bohemund I, Prince of Antioch*, Princeton 1924.

Summary

At the Consil of Melfi, Robert Guiscard was recognized as Duke of Apulia and Sicily. However, the region was under Byzantine rule. It brought the Schism, that is, the separation between the Churches, which took place in 1054. The Papacy allied with the Normans, who opposed Byzantium's political activities in Southern Italy. As a result, after various struggles, the Normans dominated all of Southern Italy. Byzantium was shaken by these losses in Italy. Byzantium accepted the rule of Italy by the Normans. The 1071 Manzikert defeat, the Turkish advance in Anatolia caused the emperor to change his policy regarding the Normans. Byzantine emperor Mikhail VII. sent a letter to the leader to establish kinship by marriage. However, Robert Guiscard refused this offer. Guiscard's expansionist policy in Italy worried the Pope, and Guiscard was excommunicated as a result. This caused the Norman leader to change his policy with Byzantium. The Byzantine emperor again brought up the offer to establish kinship by marriage.

Emperor Michael VII. announced that he wanted to marry his son Constantine to Guiscard's daughter Olimpia. Also, Byzantium and Normans would mutually respect each other's borders. Robert Guiscard accepted this offer. This time, Robert Guiscard responded positively to the proposal and the marriage took place. In 1076, as per the agreement, Robert Guiscard's daughter came to Istanbul and changed her name to Helena. In this way, the Normans gained the alliance of Byzantium against the papacy. With this agreement, Byzantium was taking the western border under protection. In addition to this there were conflicts among the Norman leaders themselves. Byzantium especially supported leaders who had the potential to revolt against Guiscard. Thus, Byzantium exhibited a policy that encouraged rebellion movements in Southern Italy.

The problems in Byzantium resulted in the dethronement of the emperor. In 1078, with the support of Süleymanşah I., the name of the Byzantine throne was Nikephoros Botaniates. Nikephoros was old, although he tried to rally the satraps, but he could not do it. The empire was getting worse. Alexios Komnenos ascended the Byzantine throne on April 4, 1081. This was disappointing for Guiscard. Guiscard's daughter, Mikhail VII. had married his son and thus had dreams of an empire in the future. However, the accession of Alexios Komnenos to the throne ended all these possibilities. Because the dream of the Byzantine throne that marriage could bring was difficult for him. The Papacy's problem with the German emperor resulted in the Pope's re-granting legitimacy to Robert Guiscard. This was a positive development for Guiscard's fight against Byzantium. Robert Guiscard had a warrior personality. However, what keeps him in power; it was to give the lands he had acquired as a homeland to the soldiers under his rule. In addition to all this, he wanted to give his son Bohemund the dominance of the lands he had won in the Balkans. All these reasons for the Norman leader's Balkan campaign. The situation was not so bright when Alexios Komnenos took the throne. The army was weakened, the treasury was empty. The Navy, on the other hand, was in a weak state. Byzantine emperor was aware of the situation he was in. Therefore he agreed with the Venetians by granting them various concessions.

Robert Guiscard went on a campaign on the Balkans and succeeded in capturing cities such as Valona, Burint, Corfu and Vonitsa. As a result of the struggle with Byzantium, Drac also passed into the hands of the Normans. Byzantium received help from Venetians and the Anatolian Seljuk Ruler Süleymanşah I. and largely eliminated the Normans' dominance over the Balkans. The Normans tried to take action again on Byzantium and even regained dominance in Corfu. However, the epidemic caused the death of Norman soldiers, and the Norman leader Robert Guiscard also died from this disease. Thus, the Norman threat for Byzantium came to an end.